

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

SAGRAT, PROFÀ I CIRCULACIÓ DE MODELS

Coordinació: GARCÍA AVILÉS, ALEJANDRO

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	SAGRAT, PROFÀ I CIRCULACIÓ DE MODELS			
Codi	12368			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Identitat Europea Medieval	1	OPTATIVA	Virtual
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	4.2	1.8	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	GARCÍA AVILÉS, ALEJANDRO			
Departament/s	HISTÒRIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Horas de estudio: 150			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellano			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GARCÍA AVILÉS, ALEJANDRO	agaviles@um.es	6	5 gener 1, 8, 15, i 22 de febrer, 1, 8, 15 i 22 de març de 2023, de 8:00 a 20:00
SABATE CURULL, FLOCEL	flocel.sabate@udl.cat	0	

Informació complementària de l'assignatura

CONTEXTUALITZACIÓ DE L'ASSIGNATURA

El curs és una introducció a l'estudi avançat de l'art medieval a partir de l'anàlisi de dos temes de gran calat en la dinàmica artística de l'Edat Mitjana: la interrelació d'imatges profanes i sagrades, i la circulació internacional de models artístics. Aquest tema general té el focus per una banda i pel que fa a allò sagrat, a l'estudi de la teoria i la pràctica de les imatges de culte, i per altra banda i pel que fa a la circulació de models profans, a partir de la difusió de temes clàssics en l'art medieval a través de la iconografia astrològica i mitològica.

TUTORIES

Tots els dimecres de 18-20h

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius acadèmics de l'assignatura:

- Proporcionar a l'estudiantat una visió general i alhora rigurosa i lliure de tòpics, de les dues grans problemàtiques plantejades a l'assignatura.
- Oferir a l'estudiantat eines que li permetin comprendre la bibliografia més important al respecte i formular nous interrogants i vies d'investigació.

Competències

Competències bàsiques i generals

CB7. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis (o multidisciplinars), relacionats amb l'àrea d'estudi.

CB8.- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

CB10. Que els estudiants posseïxin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigido o autònom.

CG1. Incorporar el rigor en els plantejaments de treball, mètodes i elaboració de conclusions des del punt de vista científic i ètic.

Competències específiques

CE1.- Reconèixer l'existència dels debats historiogràfics en la recerca sobre l'Edat Mitjana.

CE2. Realitzar anàlisis en el procés d'investigació sobre les identitats a l'edat mitjana.

CE4.- Avançar en el coneixement de les aportacions del període medieval en la construcció d'Europa.

CE5.- Aprofundir en el coneixement del període medieval a través de les aportacions de la Història, la Història de l'art, la literatura i la llengua.

CE6.- Aplicar la interdisciplinarietat com a instrument vàlid i transversal en l'estudi de la identitat europea medieval.

CE7.- Explorar noves estratègies en investigació i ser capaç de plantejar hipòtesis en l'àmbit de la identitat europea medieval.

CE8.- Aplicar tècniques metodològiques per a interpretar les fonts documentals, materials i iconogràfiques.

CE.11- Emprar la terminologia i les tècniques de comunicació acceptades per la historiografia i les disciplines implicades

Continguts fonamentals de l'assignatura

CONTINGUTS FONAMENTALS DE L'ASSIGNATURA

Bloc 1. IMATGES SAGRADES: LA IMATGE A L'EDAT MITJANA

Tema 1.1- *Imagines vs. Historiae*: imatges de culte a l'Antiguitat Tardana

Tema 1.2- *Transitus*: la controversia iconoclasta a Bizanci

Tema 1.3- Imatges de culte a l'Alta Edat Mitjana

Tema 1.4- La imatge miraculosa: imatges de culte al segle XIII

Tema 1.5- Imatges de devoció a la Baixa Edat Mitjana

Bloque 2. IMATGES PROFANES I CIRCULACIÓ DE MODELS

Tema 2.1- La tradició mitològica

Tema 2.2- La tradició astrològica

Eixos metodològics de l'assignatura

Abans de l'inici de l'assignatura, el professor proporcionarà als alumnes matriculats un enllaç a través del qual podran accedir als pdf d'alguns dels textos essencials per al seguiment dels diferents temes, així com els enllaços als continguts audiovisuals proposats. A més a més, es proporcionarà a l'alumnat un cronograma per al seguiment de les lectures i recursos audiovisuals.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

L'assignatura s'estructura a partir de dos àmbits, el religiós i el profà. El professor de l'assignatura ha seleccionat estudis de cas representatius que contribueixin a elucidar el paper que duen a terme les imatges medievals en un àmbit o altre. S'ha considerat necessari dedicar especial interès al problema de les imatges de culte a l'Edat Mitjana, ja que l'estudi de la teoria de la imatge resulta vital per al coneixement del significat de l'art medieval a la seva època. Pel que fa a l'àmbit profà, l'estudi de la iconografia de la mitologia clàssica i la tradició de la iconografia astrològica contribueix a una concepció de l'Edat Mitjana lliure de tòpics. Els models clàssics van circular durant l'Edat Mitjana transformant-se com a conseqüència de l'enculturació cristiana. El significat clàssic i la forma clàssica no sempre es van desenvolupar de forma compassada, donant lloc al principi de disjunció anunciat per Panovsky, un instrument heurístic posat en qüestió per la historiografia ulterior.

L'assignatura es desenvoluparà a través d'un cronograma de seguiment de lectures i recursos audiovisuals que proporcionarà a l'alumnat a l'inici de curs. L'alumnat adquirirà a través d'aquest material un coneixement general de la matèria que focalitzarà en un tema específic sobre el que realitzarà un assaig breu a mode de projecte en el que traçarà els aspectes bàsics del tema i la bibliografia principal. Per tant, no es tractarà d'un treball a l'ús, sino d'un plantejament d'un guió i una bibliografia el més completa possible amb la finalitat d'assentar les bases d'un coneixement més profund del tema escollit de cara a una possible investigació més especialitzada o un Treball de Fi de Màster.

Sistema d'avaluació

Avaluació de l'assignatura:

80%: Realització d'un projecte sobre un dels temes de l'assignatura

20%: Seguiment virtual de l'assignatura

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia essencial:

Bloc 1-

Hans Belting, *Imagen y culto: una historia de la imagen anterior a la edad del arte* (1990), Madrid: Akal, 2012

David Freedberg, *El poder de las imágenes: estudios sobre la historia y la teoría de la respuesta* (1989), Madrid: Cátedra, 1992.

Bloc 2-

Erwin Panofsky y Fritz Saxl, *La mitología clásica en el arte medieval* (1933), Vitoria- Buenos Aires: Sans Soleil, 2015.

Jean Seznec, *Los dioses de la antigüedad en la Edad Media y el Renacimiento* (1940; 2ª edición 1979), Madrid: Taurus, 1983.

Lectures i material audiovisual obligatoris :

Bloc 1

Alejandro García Avilés, "Transitus: actitudes hacia la sacralidad de las imágenes en el Occidente medieval", en *Imágenes medievales de culto: tallas de la colección El conventet*, Murcia: Tres Fronteras, 2009, pp. 25-35.

Alejandro García Avilés, La magia de las imágenes en la Edad Media ([recurs audiovisual](#))

Bloc 2

Alejandro García Avilés, "Las moradas de los dioses", en *La miniatura medieval en la península Ibérica*, Joaquín Yarza Luaces (ed.), Murcia : Nausícaä, 2007, pp. 193-254.

Material audiovisual opcional:

Jean Wirth, "L'image, source historique" ([recurs audiovisual](#))

Jean-Claude Schmitt, "Pour une anthropologie visuelle" ([recurs audiovisual](#))

Olivier Boulnois, "Penser l'image au Moyen Age" ([recurs audiovisual](#))